

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭНИТТӨР
ДЕНУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУНААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

№ 127 (3927)

1970 жыл, Алтынньы 27 күнэ
ОПТУОРУННУК

Тахсара 40 сыла
Сыаната 2 харчы

Тыа хаһаайыстыбатын үлэ-
һиттэрэ! Сүөһү уонна көтөр
бородууксуйаны биэриилэрин
үрдэһиини, аһсааннарын элбэ-
һиини ситиһин! Сүөһү иһи-
һин бородуукталарын элбэхтик
онгорун, кинилэр себестоимос-
тарын намтаһын!

(ССКП КК Улуу Октябрьскай
социалистическай революция
53 сыла туолуутугар ЫҔЫРЫЛАРЫТТАН)

**РСФСР оройуоннардаабы (куораттар-
даабы) народнай сууттарыгар народнай
судьуйалар уонна народнай
сэтээтэллэр учараттаах быыбардарын
бытар туһунан**
**РСФСР Верховнай Советын
Президиумун Ыйааба**

РСФСР оройуоннардаабы (куораттардаабы) народнай суут-
тарыгар народнай судуйалар уонна народнай сэтээтэллэр
бөлүмүчүлэлэрэ бүтүрүнэн сибээстэн, РСФСР Верховнай
Советын Президиума уура:

1. РСФСР оройуоннардаабы (куораттардаабы) народнай
сууттарыгар народнай судуйалар уонна народнай сэтээтэл-
лэр учараттаах быыбардарын 1970 жыл ахсынны 13 кү-
нүгэр баскыһааныа аһырга.

2. Автономнай республикалар Верховнай Советтарын Пре-
зидиумнара, кыраайдардаабы, уобаластардаабы ситэриилээх
комитеттара, үлэһиттэр депутаттарын Москва, Ленинград
куораттардаабы Советтара, үлэһиттэр депутаттарын авто-
номнай уобаластардаабы Советтара, үлэһиттэр депутаттарын
национальнай уокуруктардаабы Советтара народнай суду-
йалар быыбардарын хампааньыатын кэмигэр РСФСР народ-
най сууттары оройуоннардаабы (куораттардаабы) народнай
сэтээтэллэрин быыбарын 1970 жыл сэттинньи-ахсынны ий-
дэргэ ыһталларыгар.

РСФСР Верховнай Советын Президиумун Председателэ
М. ЯСНОВ.

РСФСР Верховнай Советын Президиумун Секретара
Х. НЕШКОВ.

Москва, 1970 жыл, алтынньы 22 күнэ.

ССКП XXIV СЪЕДИН КӨРСӨ

Кытаанах— куоталаһы кыайылааба

Совхоз рабочкома отде-
ленияр социалистическай
куоталаһыларын түмүк-
тээтэ. Кыайылааһыннан
Кытаанах отделениета аары-
лыһа.

Соловьев отделениета
(управляющей Д. С. Соло-
вьев, партбюро секретара
И. Г. Собакин, местном
председателэ Г. Г. Федоров)
тиһэх миһэтэрэ хаалла. Бу
отделение государственнай
былааны ыһах сүөһү аһса-
һыгар 95,8 бырыһыан то-
лорон иһэр. Улахан сүөһү-
түн 7,6, ыһырай 21,2 быры-
һыанын туһата суох өлө-
дө. Ыһырай деловой таһы-
һа 54,3, кулун деловой та-
һыһа 68,8 бырыһыанга
тэһиһтэ.

ЫҔЫГИ КОРР.

ССКП райкомугар, райсовет исполкомугар, тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар, ЫБСЛКС райкомугар

Субуруускай аатынан совхоз дирекцията, парткома, рабоч-
кома уонна комсомольскай комитета совхоз рабочайдара, су-
луусалаахтара аһыс патиетка соруудаһын үтүтү государ-
ствога атыһаһыһа 101,4, эти туттарыһа 100,6 быры-
һыан толорбуттарын туһунан рапордыһаллар.

Ол курдук 101110 центнер үтүтү атыһаһыһыт онкуртар
102601 центнеринэн, 23950 центнер эти туттараһа быһаам-
мыһан 24115 центнеринэн толордубут. Онон аһыс патиет-
ка сүрүн соруудаһарын 4 жыл 9 ыйга толорору ситиһибит.

Совхоз директора: В. ЖЕБСАИН.

Партком секретара: И. ЧИЧИГИНАРОВ.

Рабочком председателэ: П. СОЛОВЬЕВ.

Комсомольскай комитет секретара: Д. ДАВЫДОВА.

ИИТЭР ҮЛЭНИ ТУПСАРАГА ТУҔУЛААН

Калинин аатынан колхоз Төлөй Дирягин
бөһүөлөгүгэр бизэ агитквартира тэриллибитэ.
Олорго коммунистар Пинигин Е. А., Петров
Е. В., о. д. а. сыһыарыллыбыттара. Сельскай
кулулукка баар агитпункт начальнигынан Ни-
конова М. С. бигэргэтиллибитэ. Агитацион-
най-маассабай үлэ ити биһирэммит киһилэрэ
бары ыһтар үлэлэрин быһаан быһыһынан
тэрийэллэр. Сүөсүһүттэр уонна механизатор-
дар, барыта 800-тэн таһа ыһах сүөһүнү кө-
рөр колхозтаахтар, сылгыһыттар уонна бо-
луотунуһуоттар агитквартиралары биһирэ-
тилэр. Манна үгүс сонуну иһэллэр, саһаны
биллэлэр. Партия уонна правительство дьа-
һалларын өйдүүргэ кыһаналлар.

Быһылгы полит-үөрөх сыла тэрээһиннээх-
тик саһаланна дикһэһаада. Учугуал И. С.
Хоютанов пропагандистыгар комсомольскай
куруһуога 17 иһээччилээх. Манна В. И. Ле-
нин биографиятын үөрэтэллэр. Вастаки эһ-
ниһе өссө алтынньы 2 күнүгэр ыһталлы-
быта.

ССКП 14 чилиһин, барыта 17 иһээччин
хабар куруһуокка мин пропагандистыбын.
Манна партия историятын үөрөһүһүт үһүс
сылгыгар барда. Быһыл да программаны си-
һилин баран, үөрөһүһүт ситиһиннээхтик тү-
мүктүүргэ бары кыһанабыт.

Волуотунуһу В. И. Гуляев, сүөһү көрөөч-

чу А. П. Попов, о. д. а. барар матырыһаалы
иһэн-тоһон ырытыһаллар. Вэриһээр темага
ыһтыһаллар бэһиһээдэ көхтөөхтүк ыһтыһаллар.
Уопсайынан да иһээччилэр бэйэлэринэн
кэпсэтиһинни тэрийэллэр, хайдах өйдөөбүт-
тарын илдьириһиһэллэр туһалаах эбит.

Билиги ССКП КК Генеральнай Секретара
Л. И. Брежнев «Ленин дымалата тыһыһаах
уонна өрөгөйдүүр» дьээн улуу сирдьит юбиле-
йыгар онорбут даныһаатын үөрөһүһүт саһа-
лаатыбыт. Кэлэр заньтиһеларга партия КК от-
ыһыһаабы (1970 с.) Пленумун матырыһаал-
ларын ыһта билсэххит.

Дьону иһтэр-өйдөтөр үлэни тупсарыһа
сельскай кулууп бэйэтин саһалааһынын акти-
вы түмүүттэн онорбута көрөһөһиллээх. Ку-
лууп совета (сэбиэдиссэй М. С. Никонова)
сентордары үлэлэтэр. Хоровой, спортивнай
уонна драматическай куруһуоктар бөһү-
өлүк ыһчатын үчүгэйдик хаһтылар. Олохтоох
партиянай, комсомольскай тэриһтэлэр, бири-
һээдэ Совета политическай-сырдатар үлэни
тупсарыһа активка тирэһиһэллэр. Билигин
туох баар барыта ССКП XXIV съедин достой-
найдын көрсөргө туһуланна.

Р. СТЕПАНОВ, пропагандист.

ССТА ИҔИТИННЭРИИТЭ

Алтынньы 21 күнүгэр АХШ майора, самолет шилота Рассел
салгыһыһаары күүстэрин самолета уонна Турция полковнига Дене,
ССРС салгыһыһаары куйаарын ди дьэһиһэр. Ити дьон бары до-
күстө уонна Ленинград куорат руобайдар.

Советскай компетентнай ор-
ганнарга бу АХШ самолета ССРС
государственный ыһаһыһаатын
кэһиһиһтэр, сыһаһыһаах быһыа.
Шерер, Маккуэри, Америка сал-
гыһыһаары байыһыһаары күүстэрин
ругэр соруудаһаһа.

ССКП КК от ыһыһаабы
Пленумун уурааһын—олоххо!

Москвааттан 50 км сиргэ
сибиһыһыһаары иһтэргэ аһа-
лаах «Кузнецовскай» комби-
нат тутуһалар. Манна сыһа
100 тыһыһыһа сибиһыһа

иһтиһиһээ. ССКП XXIV съе-
дэ аһыһалар күнүгэр компеке
бастаһы учаратын үлээ
кыһаларгэ сорууһаһыһалар.
Снимоктарга: олоһор дьэ-
дэри кыһааскаһаһыһа; комби-
наторнай завод тутуу.

В. КУНОВ фотота.
ССТА фотохрониката.

Комсомольской тэрилтэлэргэ отчуоттуур-быыбардыр муньахтар

ТУОХ ТУҢУНАН КЭПСЭТИСТИЛЭР?

Имчаттар производствора баһылар-кобулуур оруоллара улааһытат. 278 комсомолецтартан 70 бырыһыаннара быһаччы производствора кыттар. Сүбүү интенигэр 53, хомуу үлэлэригэр 59, механизацияда 14 комсомолец үлэлиир. 4 имчат-комсомольскай фермага 503 ылары 30 манньыксыт ыыр, корор-истэр. Ууттамын үрдөтүгэ үчүгэй түмүктөрү ситисинтэрин иһин, В. Н. Ленин төрөбүтэ 100 сыла туолуутунан сибээстэп, комсомолка манньыксыттар Мария Белых, Евдокия Седалищева, Харитина Ефременова, Мария Михайлова, Илара, Евдокия Манаровалар юбилейнай медаллаан наараадалааһыттар.

Общественнай сүбүгэ дорох-хой аһыаһа бэлэмнөөһүн үлэтигэр имчаттар биэр сүрүн сүүһүнэн буолбуттар. Төлөрү механизациялаах 6, механизированнай аяардаах 1, нөлө 4, иһин 2 аэноллара тэрилтэлэн былааннарын 99,8 бырыһыан төлөрбүттар. Бирдин отчука тиксэринэн механизированнай аэноллартан Ивон Сергеев салайааччылаах аэно 97,7, Герасим Винокуров — 87,5, отгон кэнонон оттообуттаран Филипп Кренинков — 49,6, Петр Кузьмин — 51 тонна оту бэлэмнээтлэр.

Барыта 10 полит-куруһук тэрилтэлэн 163 киһи үөрөмнө. Пропагандистар Александра Холостова, Анна Кривошапкина, Валентина Никитина салайар куруһуоктара үөрөхтөрүн ситиһилээхтик түмүктээбиттэр. Ленинскэй зачеттары, Болтөгө, Соловьев отделениеларын комсомольскай тэрилтэлэргэ эрдэттэн тэрээһиннээхтик бэлэмнээн, үчүгэй түмүктөөх туттардылар.

«Искусством — наукой» диег деппатээх фестивалга 93 киһи кыттыһына ылбыт. Комсомольскай тэрилтэ үлэтигэр активнайдык кыттар комсомолецтар ахсааннара эбээн иһэр. Отчуоттуур кэм устата бастык комсомолецтартан 9 киһи ССКП чилиэннэргэ кандидатынан кирибит. Сүбүрүүскэй аатынан совхоз

комсомольскай тэрилтэтин үлэтигэр инниик ситиһиннэри сөргө үтүө итарастар, кутуутулар бааһар. Комсомольскай комитет (секретарь Дарья Давыдова) түөрүтэ аһа муньахталабыт. Уйбаттан кытаанна комсомольскай прдэбил, контуруула сүүрүн түмүгэр, Сыланыга (секретарь Е. Захарова), Хатылыга (секретарь М. Павлов) комсомольскай үлэ барыаһа ыттылаабыт. Муньахтар бөрт сэдэхтик буолаллар. Олор даһыта үчүгэй бэлэмэ, отделение үлэтин-хамнаһын иһтэ сибээһе суох ыттылааһа, имчакка туһааннаах бопуруостар дон кэригэ көрүлүлэр. Байлара инниктэна кэнонон комсомольскай үлэни өрө күүрдүн салыйбуттар. Үтүө комсомолецтар дүүдэллэллэр бопуруосна активнай кыттыһына ылбыттар, — тыл эһиттэр.

Комсомольскай тэрилтэ бөрө тирэринэн буолар аналлаах комсомольскай группалары ситэтэ суох үлэлэттилэр, имчат коллективтарын ортотугар чопчу былааннамыт үлэлэр тэриллэбэттэр. Коллективтар уонна биридэһэон рабочайлар иһин ардыларыгар социалистическайдык куоталаһы суолтатыгар өрө ыттыһына. Ыттылаабыт эбэһээтэлигэ туолан иннигин бөрт бирикэлээһин, контуруулааһын ырааһынан ситэтэ суох олохтоһо. Комитет алын сүбүөх комсомольскай тэрилтэлэртэн көрдөбүтэ намыһах. Сын устата бөйлөрүп көпкөлөрүн 4 өрө киһинэн хажатыһымылар. Ыһата, комитет уонсай производствоннай ситиһиннэргэ кулуктотон, комсомольскай үлэни дыаалатынан уһуннарбыт. Ис-сөмөһүн, имчат ортотугар үлэ уһунуу хаалларылабыт. Ол түмүгэр общественнай бэрээдэги кэһин чахчылар тахсыталаабыттар. Буруйдаахтары кэмнэргэ сөптөөх эһиниккэ тардылааһытат. Комсомолецтар А. Кузьмин, Р. Кривошапкин, А. Потапов, Н. Иванов, А. Соловьев арыгылаан баран общественнай бэрээдэги хэстилэр.

Отчуотунга имчырылаах Кы-

тааннах отделениенын Армылаах-таары бирикэдэтин комсомолецтара уонна имчаттара үлэни мөлтөхтүк тэрийбүттарын, баһы-дыр-кобулуур оруоллара намыһарын түмүгэр, имчыры тэрибэ-та. Баһ, үлэ-хамнас хаалыат бирикэһитин иһин-тоһон тархыһа-ныттар, дүүдэлэһитилэр.

Кулууттар, библиотекалар имчаттар культурнай сымнааһынарын тэрийбэттэр. Ол үдүрүн комсомольскай тэрилтэ киһилэргэ ханнаах да сабыдыаһы өһөр бөтө, киһилэр үлэлэригэр кэмэ-де имчат күүһүн түмэ тардыба-та. Совхоз спортивнай бааһа мөлтөх, эдэр имчат спордууан дьарыктанарыгар сөптөөх усу-луобуйа тэриллэбит.

Комсомолецтар иһи курдун хажыһыһын бараһа бөйлөрүн иннилэригэр чопчу сорууттары тү-рууруннулар. Чуолалы ССКП XXIV съездин чөлүгөрү ыттыла-лар ленинскэй зачету 100 бы-рыһыан туттарарга, көрдөрөн агитацияны тунсарарга, хас биридин комсомолец уонна им-чат 5-төн иһэрэһэ суох бөлөккө сурутарын ситиһэргэ, имчаттар культурнай сымнааһынарын бы-лааннаахтык тэрийэргэ, устатп көрдөбүлүн хайааһылааһына ту-туһарга, спортивнай күрөхтө-һиннэргэ, политүөрөххэ актив-найдык кыттарга.

Комсомольскай комитет алын сүбүөх тэрилтэлэр үлэлэрин былааннаахтык салайарыгар, кэм-нэргэ сөптөөх хомону өһөрүрү-гар иһилиһэ. 5 имчат-комсо-мольскай ферманы тэрийһи хас биридүн аһахтан 1400 кг үүүү ыһыра, имчат сүбүү сууккаһа-һы үлэтигэһин 250 грам-мүрдөн 100 бырыһыан тыһы-наахтын иһтэргэ, сөөккэ иһиһи кэмнэргэ биэр имчат-ком-сомольскай агрегаты тэрийэргэ, имчаттартан эдэр туттааччылары, сыгыһыттары, булчууттары иһ-тэргэ, ССКП учараттаах XXIV съездин үлэһэ бөлөхтөрдөөх көр-сөргө сорукутанылар.

Совхоз комсомольскай тэрил-тэтин биэр сылааһа үлэһэ ОРТО НОН сыаналаһына. Комсомольскай комитет 11 киһиттэн быыбар-даһына. Киһи секретарынан Ма-рия КРОНИНОВА талыһына.

С. АЛЕКСЕЕВ.

КОМИТЕТ КӨБҮЛЭЭБЭТ БУОЛЛАҒЫНА

Ленинскэй юбилей сылаһар Ле-нин аатынан колхозтаары комсо-мольскай комитет комсомолецта-ры производство эһинээтөөх участактарыгар аттаһан туруо-рууга улахан бөдөнтөтүн уур-бутун түмүгэр 92 комсомолец-тартан 61 киһи производствора быһаччы кыттар. Ол иһиттэн 40 комсомол чилиэнэ сүбүү инти-тигэр үлэлэнир. Общественай сүбүгэ дорох-хой аһыаһы бө-лөһүннээхтэ колхозка иһин ме-ханизированнай, биэс кэно, биэр-дүн имчат-комсомольскай аэно-ллара тэриллэн 2851 тонна оту отгон туттардылар. Орду-к таһаарылаахтык Афанасий Се-далищев механизированнай, Ро-ман Аржаков, Василий Павлов кэноллөрүн уонна Петр Егоров иһин аэноллара үлэлэттилэр.

Имчаты политическай үөрөх-төһүн комсомолскай тэрилтэ үлэтин биэр сүрүн хайысхаты-нан буолар. Ааспыт үөрөх ды-лыгар В. Н. Ленин биографиятын үөрөтөр 4 политкуруһуокка 73 комсомолец үөрөмнөтэ. Мында-байыга тэриллэбит куруһуок (пропагандист Д. Н. Чечебутов) үлэтин ситиһилээхтик түмүк-тэбэһэ, Ленинскэй зачету ком-сомолецтар кэмнэргэ туттарбыт-тар.

Имчат культурнай сыһыала-нын тэрийһигэ колхоз иһинэн, участкактарынан уус-уран само-деятельность аһа коллективта-рын үлэлэрин көрүү ыттылаа-быт. Кулууттар тэрийһилэринэн малдык совхоз киһинэргэ уонна Аһа оройуонугар тастаһаа-быттар. Отгон олохтоох нэһи-лиһиньага 20-төн таһаа араас концердар көрдөрүлүбүттэр.

Колхоз комсомолецтара биригэ үлэлэнир үлэһиннэхтэрин трак-торист С. Николаев, шофердар А. Саввин, Н. Харитонов, хомуу уонна тутуу үлэһиттэрэ М. Ядри-хинскай Н. Карпов, Г. Петров, манньыксыт М. Андреева атта-рынан киһи тутталлар.

Иһи аһаһи колхоз уонсай үлэтигэр-хамнаһыгар комсомоль-скай тэрилтэ оруола сыһан сыл аһы улам мөлтөөн иһэр. Алын сүбүөх тэрилтэлэр уота-күөһэ сүөх үлэһиннэлэр. Комсомолецтар үлэ үтүө бопуруостарыгар са-лайар, тэрийэр оруоллара билли-бат-көстүбөт. Бүрө уонна уонсай

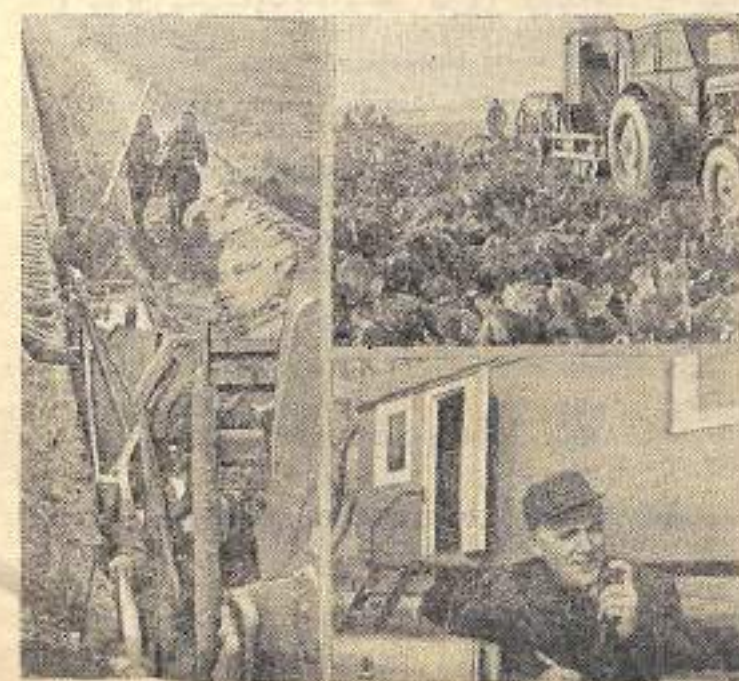
муньахтар сэдэхтик ыттылаһ-нылар. Усууһуу тэһөөһүнү ба-рээд-кэһиннэһэ, сөһөһа суох ыч-чаһы комсомолка үүннэригэ уот, х. а. туттаах бопуруостары-нан дьарыктамматтылар. Бу өт-түнэһ Одыулуун участкаһынары аһын сүбүөх комсомольскай та-рилтэ секретарга Н. Егоров, Мындабайыга В. Дьячковская, Урах-Күөрөгэ М. Колодезникова үлэһиннээхтэ биэрбит үрдүн иһтэбэллэрин секретардар билиһи-тыһан кыһан төлөрбөтүлэр. Ви-һата, үлэни тохтулар.

Производствора үлэлэнир ком-сомолецтар өһөрөн таһаарылаһа намыһах. Имчат-комсомольскай фермалар манньыксыттарыттан 9 ылдаах былааннарын иһи да төлөрбөтө. Бүрдүгү үүннэригэ 14 киһилээх үрдүк үүүтү аэно-та тэриллэбит. Киһи гектарын баһа-суоһа 2,8 центнер үүүтү-нү хомуйбут. Колхозка хас да сиринэн бөдөн тутуулар ыттыл-даллар. Олөргө имчат аэноһа тэриллэбэтэх.

Имчаттар манньык көрө-һөмө суох үлэһиннэригэр аһи баста-ан комитет чилиэннэһэ быһач-чы эһинээһини сүгэллэр. Киһи-лэр бары кыттап, биэр өйүнөн-санаанан үлэһэбэтэхтэр, аһын сүбүөх тэрилтэлэргэ көмөлөһө дуһаа суох. Ааспыт сылааһа бөһөлөһүт секретарынан та-лыһыбыт М. Старостин дөрүө-буйата мөлтөһүнэн сыд үтүө ыл-дарыгар эһкэ сылдыһыт. Киһи-ни солбуйбут П. Старостин, Н. Егоров, Э. Карпов үлэни түп-сарыһа ханнаах да быһаччы дыһааллары өһөрбөтүлэр, көбү-дэбэттилар. Комитет бэйэтэ «би-лаһыттан сыттыһыттар дыһа» диебит курдук, туох да көбүлэ-һинэ, чопчу былаана, уота-күөһэ суох үлэһэбитин түмүгэр, аһын сүбүөх тэрилтэлэргэ үлэ дыһаа-тыһан устубут.

Сотурутааһыта колхоз комсо-молецтара отчуоттуур-быыбар-дыр муньаһа мустан олорон үлэни инниктин хайдах тэһи-мнээхтик ыттар туһунан кэпсэ-тилэр, үтүө критическай эһинэ-рин өһөрдулар. Комитет саһа састааба быыбардаһына. Комитет секретарынан Светлана МАКСИ-МОВА талыһына.

С. ЗВЕРСТОВ.

Лига меллоратордара Совет-скай былаас ыһларыгар биэр мөлүйүүн гектар сир иһуру-лар. Бу сниментар Пановскай-дэһы меллоративнай тутуу уп-равлениеһын коллектива үлэтин-хамнаһын туһунан иһсимиһэр.

Управление механизатордара съезд иннинээһи куоталаһыһа киһирэһи, былааны таһынан 200 гектар сир өһөрөн туһаһа та-һаарарга быһаарыһылар.

СНИМОНТАРГА: сабыһаах дрекаһы ууруу.

Куурдуулубут сиртэн «Рауде-войн иһаһиһе» колхоз сүбү-күлэни үүннэрээһиннэһэ өһөгө үүнүүнү ыһылар.

Прораб Витаутас Шейбнас управление диспетчерскай су-лууһатыгар суһал оводканы биэрэр.

ССТА фотохрониката.

Германия Демократическай Республикаһа сир демократическай реформата ыһтыһыһыта 25 сыла туолуутун бэлэһимир.

СНИМОНКА: урунку дыаһы Хуго Штеффен (уһа) 1945 сыл-лааһа 8,34 гектар сир иһыта. Киһи кооперативна биэр баста-һыһын 8 күнүн аатынан тыа хаһаайыһыттаннай производствонай кооператив сүбүү иһтэр ферматыгар сабыһаһыһынэн үлэһимир.

АДН—ССТА фотоһар.

В. Стопаненко фотота.
ССТА фотохрониката.

 Бүхнийг
ЭПИЭТТИМЭР

Үлгэр хаан да нурдыбат
калхоний тутуа ветерана сов
хоз экономикна Соловьев П. С
производство кэдүүвүн үрдити
19 удахан сэрэгтэн билэрэр, р
бөчойдүргэ экономическай б
ликин нигэрэнгэ, үмүхтөөн
далааминаахууык, кичүүн
рейнга билигин да эрчүүн
тик үлэин-хамсы сымар

БЫЛЫН КОРР.

